

Фінанси, банківська справа та страхування

УДК 330.3

Букреєва Дар'я Сергіївна

кандидат економічних наук, доцент

доцент кафедри економічного аналізу і фінансів

Національний технічний університет «Дніпровська політехніка»

Букреева Дарья Сергеевна

кандидат экономических наук, доцент

доцент кафедры экономического анализа и финансов

Национальный технический университет «Днепроvская политехника»

Bukreieva Daria

PhD, Associate Professor

Dnipro University of Technology

ORCID: 0000-0003-3175-5193

Тупіцина Каріна Олександрівна

магістр ОП «Фінанси, банківська справа та страхування»

Національного технічного університету «Дніпровська політехніка»

Тупицина Карина Александровна

магистр ОП «Финансы, банковское дело и страхование»

Национального технического университета «Днепроvская политехника»

Tupitsyna Karina

Master's Student of the

Dnipro University of Technology

ORCID: 0000-0002-0343-1071

Больша Анна Кирилівна

магістр ОП «Фінанси, банківська справа та страхування»

Національного технічного університету «Дніпровська політехніка»

Большая Анна Кирилловна

магистр ОП «Финансы, банковское дело и страхование»

Национального технического университета «Днепропетровская политехника»

Bolsha Anna

Master's Student of the

Dnipro University of Technology

ORCID: 0000-0002-7853-1704

**СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ
ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ
СТРАТЕГИЧЕСКОЕ ПЛАНИРОВАНИЕ И УПРАВЛЕНИЕ
ПРИБЫЛЬЮ ПРЕДПРИЯТИЙ В УСЛОВИЯХ ЦИФРОВОЙ
ЭКОНОМИКИ
STRATEGIC PLANNING AND MANAGEMENT OF PROFIT
ENTERPRISES IN THE DIGITAL ECONOMY**

***Анотація.** Стаття присвячена актуальному питанню стратегічного розвитку діяльності підприємства в умовах цифрової економіки. Встановлено переваги підприємств, що у своїй діяльності використовують результати цифрової економіки. Визначено основні характеристики цифрової економіки, досліджено підходи визначення термінів. Проаналізовано стан прибутковості підприємств України за галузями на основі статистичних даних. За результатами аналізу статистичних даних визначено, що в умовах пандемії та карантину останніх двох років більшість галузей економіки зазнали збитків. Тільки ті галузі, які були життєво необхідні та ті, що використовують сучасні інформаційні та цифрові технології, мали позитивний фінансовий результат своєї діяльності. Ці розрахунки показали, як важливо впровадження цифрових технологій на підприємствах різних галузей*

економіки. У статті наведено основні сім етапів впровадження цифрових технологій в управлінську діяльність підприємств. Наведені етапи впровадження цифрових технологій у діяльність підприємств використовуються як загальних стратегічних перетворень на підприємствах, так окремих управлінських функцій. Також висвітлено основні переваги впровадження цифрових технологій у стратегічне планування та управління прибутком на підприємствах. Виділено основні перешкоди, які можуть виникнути під час впровадження цифрових технологій, серед яких основний пов'язаний із людським фактором. Також у статті зазначено, що практично всі підприємства у своїй діяльності можуть починати з впровадження технологій роботи з великими даними, які дозволяють ефективно обробляти великі обсяги інформації, їх аналізувати та на підставі результатів приймати управлінські рішення. Аналіз сучасних досліджень у сфері впровадження цифрових технологій показав, що цифрові технології необхідні у поточної діяльності підприємства, а й у стратегічних і управлінських функціях, особливо в плануванні та управлінні прибутком підприємства.

Ключові слова: цифрова економіка, прибуток, стратегічне планування, оцифровування, цифрові технології

Анотація. Стаття посвячена актуальному вопросу стратегического развития деятельности предприятия в условиях цифровой экономики. Установлены преимущества предприятий, которые в своей деятельности используют результаты цифровой экономики. Определены основные характеристики цифровой экономики, исследованы подходы определения терминов. Проанализировано состояние прибыльности предприятий Украины по отраслям на основе статистических данных. За результатами анализ статистических данных определено, что в условиях пандемии и карантина последних двух лет

большинство отраслей экономики понесли убытки. Только те отрасли, которые были жизненно необходимые и те, которые используют современные информационные и цифровые технологии, имели положительный финансовый результат своей деятельности. Эти расчёты показали, что принципиально важно внедрение цифровых технологий на предприятиях разных отраслей экономики. В статье приведены основные семь этапов внедрения цифровых технологий в управленческую деятельность предприятий. Приведенные этапы внедрения цифровых технологий в деятельность предприятий используются как для общих стратегических преобразований на предприятиях, так и для отдельных управленческих функций. Также отражены основные преимущества внедрения цифровых технологий в стратегическое планирование и управление прибылью на предприятиях. Выделены основные препятствия, которые могут возникнуть при внедрении цифровых технологий, среди которых основной связан с человеческим фактором. Так же в статье обозначено, что практически все предприятия в своей деятельности могут начинать с внедрения технологий работы с большими данными, которые позволяют эффективно обрабатывать большие объемы информации, их анализировать и на основании результатов принимать управленческие решения. Анализ современных исследований в области внедрения цифровых технологий показал, что цифровые технологии необходимы не только в текущей деятельности предприятия, но и в стратегических и управленческих функциях, особенно при планировании и управлении прибылью предприятия.

Ключевые слова: *цифровая экономика, прибыль, стратегическое планирование, оцифровка, цифровые технологии*

Summary. *The article is devoted to the topical issue of the strategic development of the enterprise in the digital economy. The advantages of*

enterprises that use the results of the digital economy in their activities have been established. The main characteristics of the digital economy are determined, approaches to the definition of terms are investigated. The state of profitability of Ukrainian enterprises by industry is analyzed on the basis of statistical data. Based on the results of the analysis of statistical data, it was determined that in the conditions of the pandemic and quarantine of the last two years, most sectors of the economy suffered losses. Only those industries that were vital and those that use modern information and digital technologies had a positive financial result of their activities. These calculations showed that it is fundamentally important to introduce digital technologies at enterprises in various sectors of the economy. The article lists the main seven stages of introducing digital technologies into the management activities of enterprises. The above stages of introducing digital technologies into the activities of enterprises are used both for general strategic transformations at enterprises, and for individual management functions. It also reflects the main benefits of introducing digital technologies into strategic planning and profit management in enterprises. The main obstacles that may arise during the implementation of digital technologies are highlighted, among which the main one is associated with the human factor. It is also indicated in the article that almost all enterprises in their activities can start with the introduction of technologies for working with big data, which allow to efficiently process large volumes of information, analyze it and make management decisions based on the results. An analysis of modern research in the field of digital technologies implementation showed that digital technologies are necessary not only in the current activities of an enterprise, but also in strategic and management functions, especially in planning and managing the company's profit.

Key words: *digital economy, profit, strategic planning, digitization, digital technologies.*

Постановка проблеми. Сьогодні світовий цифровий сектор розвивається неймовірними темпами, кількість користувачів останніми цифровими досягненнями зростає з кожним днем. Потужною рушійною силою в усіх сферах стають інформаційні та цифрові технології, а їх впровадження – один із головних чинників розвитку інновацій та посилення переваг над конкурентами. Зміни, що відбуваються, є серйозним викликом для України та є новими можливостями для модернізації традиційної економіки [1].

Саме тому новітні технології, сучасні темпи змін і розвиток української економіки, вимагають впровадження нових методів стратегічного планування та управління, що є єдиним способом прогнозування розвитку підприємства. Розвиток інформаційних технологій, широка доступність сучасних технологій, зміна ролі людських ресурсів призводять до підвищення значення розробки стратегії, вони можуть кардинально змінити позицію та стратегію організація. Таким чином, розробка та реалізація ефективної стратегії зростання прибутку підприємства на основі загальної стратегічної орієнтації на розвиток цифрової економіки є актуальним науково-практичним завданням.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Велика кількість наукових робіт вітчизняних дослідників присвячена вивченню різних аспектів розвитку цифрової економіки, а саме В.М. Панасюк [2], Л.А. Захарченко [3], С.В. Іванов [4], В.І. Ляшенко [5], Н.Ю. Руденко [6], та ін. Питання стратегічного управління прибутком, його створення та використання знайшли відображення у науковій роботі вчених І.О. Бланка [7], Ю.Ф. Брігхема [8], А.М. Поддєрьогіна [9], та інших.

Проте швидкі темпи трансформаційних процесів, що відбуваються в сучасному світі, спричиняють швидкі зміни у багатьох аспектах цифрової економіки, що вимагає відповідних досліджень. Саме тому потребує більш ґрунтовного дослідження питання стосовно об'єднання теоретичних

аспектів та прикладних засад стратегічного планування прибутку та досягнень цифрової економіки.

Формулювання мети статті. Метою статті є визначення основних напрямів впровадження цифрових досягнень при стратегічному плануванні та управлінні прибутком підприємств в умовах цифрової економіки.

Виклад основного матеріалу дослідження. Як показують дослідження, цифрова економіка — це діяльність, у якій цифрові дані є ключовим засобом виробництва, яка базується на інформаційних, комунікаційних та цифрових технологіях. Швидкий розвиток і поширення цих технологій впливає на усі аспекти традиційної економіки, перетворюючи її в ресурсоефективну економіку [1; 10].

Необхідними умовами для організацій, які прагнуть ефективно працювати в новій цифровій економіці є інвестування в нові навички та таланти, побудова відносини з клієнтами; вивчення реальних конкурентів [1]. Слід зазначити, що оцифровка бізнесу – це новий творчий процес, організаційна інновація, а тому немає чітких інструкцій щодо її проведення. Підприємствам доведеться зіткнутися з численними помилками, переосмислити форми, напрямки, методи, технологію використання цифрових технологій [11].

Концепція цифрової трансформації підприємства має такі переваги, актуальні для будь-якого типу бізнесу:

- підвищує ефективність існуючої структури підприємства;
- сприяє появі якісно нових бізнес-моделей;
- призводить до збільшення прибутку та зниження витрати в існуючих бізнес-моделях.

Цифрова трансформація бізнесу виходить далеко за межі інформаційних технологій та впливає на весь ланцюжок створення продукції. Оскільки метою цифрової трансформації підприємств є підвищення ефективності від впровадження цифрових технологій у всіх

сферах діяльності, то при перебудові системи управління підприємством важливо забезпечити цифрову трансформацію щодо створення та розвитку нових бізнес-моделей; формування нового підходу до управління даними; цифрове моделювання та планування, впровадження цифрових технологій та створення цифрового середовища. Оскільки цифрова трансформація компанії – це трансформація бізнесу, організаційної структур, корпоративної культури [10], то вона на пряму впливає на кінцеві фінансові результати діяльності компаній, а саме прибуток. Основним завданням при цифровій трансформації стає зміна стратегії управління з її відповідними функціями, тобто стратегії управління прибутком.

Таким чином, цифрова економіка є зоною нових викликів для підприємства та вимагає нового підходу до її організації й управління, наприклад цифровий підхід до управління прибутком. Як правило, сьогодні підприємства використовують не всі сфери та можливості цифрової економіки, найчастіше вони використовують лише певні цифрові технології, що гальмує цифровий розвиток та знижує конкурентні переваги [11].

Стратегічне управління прибутком є одним із основних елементів системи управління підприємства [12]. В умовах цифрової економіки стратегічне управління прибутком підприємства слід розглядати як комплексний процес, що включає серію послідовних етапів організації, планування, аналізу та контролю прибутку з використанням елементів цифровізації підприємства, інформаційних фінансових технологій.

Розглядаючи фінансові результати до оподаткування підприємств Україні (табл.1), то можна помітити, що за останній 2020 рік отримання позитивних результатів ускладнено різними кризовими ситуаціями: політичною нестабільністю, військовими діями, енергокризою, а найбільший негативний вплив зробив карантин, визваний пандемією COVID-19.

Таблиця 1

Оцінка фінансових результатів діяльності підприємств України за видами економічної діяльності до оподаткування, млн грн [13]

Показники	Роки					Відхилення 2020 р. від 2016 р.
	2016	2017	2018	2019	2020	
Сільське, лісове та рибне господарство	91109,5	69344,1	71478,5	94041,4	81775,2	-9334,3
Промисловість	-7569,6	87461,7	154138,2	166753,2	-14553,5	-6983,9
Будівництво	-9342,9	-3535,8	6433,9	15974,8	-2372,6	6970,3
Оптова та роздрібна торгівля, ремонт автотранспортних	7277,0	39296,3	86290,5	129113,3	41896,5	34619,5
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	12819,7	-16532,6	-22661,6	14414,8	27810,4	14990,7
Тимчасове розміщення й організація харчування	-1947,6	1976,8	2886,5	4648,0	-5004,6	-3057
Інформація та	4197,9	15195,3	18181,0	24838,8	16741,5	12543,6
Фінансова та страхова	431,0	18280,2	24750,0	69326,6	196494,2	196063,2
Операції з нерухомим	-42950,2	-15430,7	16,3	47317,5	-33597,7	9352,5
Професійна, наукова та технічна діяльність	21079,8	45611,6	26147,7	84025,1	-9216,9	-30296,7
Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	-4347,7	-2967,3	482,5	11446,8	624,3	4972
Освіта	102,8	121,5	178,6	377,7	111,9	9,1
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	311,7	320,4	1249,3	1990,8	19318,0	19006,3
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	-1512,8	-2198,1	-496,1	120,3	-1685,9	-173,1
Надання інших видів послуг	229,2	8,7	137,0	460,7	163,4	-65,8

Джерело: складено за даними [13]

Оцінка фінансових результатів українських підприємств за 2016-2020 роки свідчить про стрімке зростання прибутковості сільського, лісового та рибного господарства до 2019 року, а потім стрімке падіння позитивного результату майже за усіма галузями. Позитивні результати залишились тільки в тих сферах, які є життєво необхідними (сільське господарство, торгівля, транспорт) та в тих, що є достатньо розвинуті з точки зору цифрових технологій (інформаційна та фінансова галузь). Хоча позитивний

результат в перерахованих галузях був значно нижчий ніж у попередні періоду. Ця тенденція прямо свідчить, що підприємствам вкрай важливо в своїй діяльності застосовувати елементи цифрової економіки, займатися цифровою трансформацією та здійснювати за допомогою цифрових технологій стратегічне планування та управління своїм прибутком.

Основною метою управління прибутком в умовах цифрової економіки є визначення методів його найбільш ефективного формування та оптимального розподілу, спрямованих на забезпечення цифрового та інноваційного розвитку підприємства, що у свою чергу буде сприяти підвищенню його ринкової вартості та конкурентних переваг. В даний час основою цифрової трансформації є поширення технологій, які можуть бути використані саме при стратегічному плануванні та дозволяють отримати перші позитивні результати цифрової трансформації. Це, перш за все, використання засобів аналізу великих даних. Аналіз великих даних дозволяє покращити інвестиційний проект, стратегічний план розвитку підприємства, збираючи інформацію з багатьох джерел. Такий аналіз дає можливість перед початком реалізації проекту або плану передбачити різні недоліки та внести корективи.

Можна визначити наступну послідовність та зміст процесу розробки цифрової стратегії підприємства, у тому числі цифрової стратегії управління прибутком підприємства.

Перший етап. Аналіз внутрішнього середовища шляхом оцінки ступеня використання інформаційних технологій та цифрових інструментів у повсякденній діяльності компанії з точки зору впливу на прибуток. До цього етапу також слід включати аналіз підготовки кадрів та менеджменту компанії до цифрової трансформації стратегій, реалізованих та/або розроблених з точки зору потреби та можливостей цифрової підтримки їх реалізації. Окремим елементом аналізу внутрішнього середовища при цифрової трансформації стає оцінка фінансової спроможності підприємства

здійснити заплановану трансформацію шляхом аналіз наявних і доступних фінансових ресурсів підприємства.

Другий етап. Аналіз зовнішнього середовища. На цьому етапі необхідно вивчення загальних тенденцій розвитку цифрових технологій, які використовуються при стратегічному планування та їх використання провідними компаніями.

Третій етап. Визначення стратегічних цілей цифровізації планування та управління на підприємстві з точки зору фінансів, їх структурування та визначення пріоритетів [11]. На етапі планування розробляється дорожня карта стратегії, створюється відповідний відділ або формується група спеціалістів, які володіють необхідними компетенціями для впровадження конкретних технологій у конкретні процеси [10].

Четвертий етап. Порівняльний аналіз стратегічних альтернатив та вибір стратегічного напрямку цифрової трансформації підприємства, спрямованого на підвищення прибутковості. На цьому етапі також доцільно визначення пріоритетів щодо цифрових напрямів системи управління та підготовка фахівців для реалізації цифрової трансформації [10].

П'ятий етап. Реалізація проектів цифрової трансформації, які пов'язані з досягненням цілей і завдань цифрової трансформації в межах прийнятого стратегічного напрямку.

Шостий етап. Контроль за виконанням стратегії та проектів, передбачених нею, її коригування при зовнішніх та внутрішніх змінах.

Сьомий етап. Оцінка фактичних результатів стратегії цифрової трансформації та їх порівняння зі стратегічними цілями зростання прибутку підприємства [11].

При переході на цифрові технології стратегічного планування прибутку слід розглядати їх як ефективний інструмент удосконалення планування та управління підприємством [10]. Сучасний розвиток інформаційних технологій та цифрової економіки дозволяють виділити

деякі реальні тенденції розвитку цифрового стратегічного планування та управління прибутком підприємства, як:

- розширення доступу та спільного створення документів, спрямованих на розробку стратегії управління прибутком із використанням хмарних платформ;
- зростання автоматизації процесів прийняття управлінських рішень при стратегічному плануванні прибутку, при визначенні життєвого циклу проекту та продукту, у взаємодії зі структурними підрозділами підприємства;
- розробка технології віддаленого доступу для співробітників, а також зацікавлених сторін з метою управління прибутком підприємства;
- підвищення мобільності управлінського персоналу при прийнятті управлінських рішень.

Зрештою, розвиток цифрових процесів управління підвищить ефективність роботи підприємства за рахунок підвищення швидкості, точності та якості управлінських рішень. Але існує ряд перешкод для успішної цифрової трансформації стратегічного планування та управління прибутком підприємств [10]:

- відсутність узгодженості при впровадженні та використанні інформаційних і цифрових технологій та системи;
- відсутність кваліфікованих кадрів, які не тільки можуть використовувати новітні технології, але й позитивно сприймати їх впровадження;
- труднощі з придбанням, впровадженням та обслуговуванням цифрових технологій.

Ці перешкоди не існують ізольовано та є взаємопов'язані. Незважаючи на це, процес цифрової трансформації стратегічного управління та планування прибутком підприємства неминучий, і в цих умовах необхідною дією є інтеграція сучасних технологій у бізнес, навчання

персоналу роботі з новими технологіями, заохочення працівників. Ефекти цифрової трансформації видно не відразу, тому цілі встановлюють терміни, які враховують не тільки безпосередню реалізацію стратегії, а й час отримання результатів.

Висновки. Таким чином, у новій економіці, в умовах жорсткої конкуренції, стрімкого старіння технологій, професій, ідей, проникнення Інтернету в усі сфери економіки та подоланні наслідків пандемії, цифровізація вийшла на новий рівень значення для бізнес-організацій. Щоб залишатися конкурентоспроможними, компанії повинні використовувати можливості оцифрування в усіх можливих сферах і формах: досвід клієнтів; партнерство та співробітництво; робота з даними; впровадження інновацій; HR-стратегія та культура; управління цінностями тощо. Послідовне і циклічне виконання наведених рекомендацій дозволить компаніям мінімізувати помилки та ефективно впроваджувати цифрові технології у свою діяльність. Все це неминуче призведе до ефективного планування та управління прибутком підприємства та позитивно відобразиться на його фінансових результатах.

Література

1. Соколова Г. Б. Деякі аспекти розвитку цифрової економіки в Україні // Економічний вісник Донбасу. 2018. № 1. С. 92-96.
URL:http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecvd_2018_1_17.
2. Панасюк В.М. Інформатизація та цифровізація: тенденції та напрями розвитку в Україні. Інтелект XXI. №1. С. 160-165
3. Захарченко Л.А., Хазрат М.С., Григор'єв М.С. Стратегічні напрями формування інформаційного потенціалу підприємства в умовах цифрової економіки // Modern Economics. 2018. № 12. С. 93-99.

4. Иванов С. В., Вишневский А. С. Электронные платформы как инструмент модернизации экономики Украины // Вісник економічної науки України. 2017. №1 (32). С. 47-53.
5. Ляшенко В.І. Цифрова модернізація економіки України як можливість проривного розвитку: монографія / В.І. Ляшенко, О.С. Вишневський; НАН України, Ін-т економіки пром-сті. К., 2018. 252 с.
6. Руденко М.В. Цифровізація економіки: нові можливості та перспективи // Економіка та держава. 2018. № 11. С. 61-65.
7. Бланк И.А. Управление прибылью. К. : НИКА-Центр, 1998. 544 с.
8. Брігхем Є.Ф. Основи фінансового менеджменту: Підручник: Пер. з англ. К.: Молодь, 1997. 1000 с.
9. Поддєрьогін А.М., Білик М.Д., Буряк Л.Д. Фінанси підприємств : підручник. Київ : КНЕУ, 2006. 552 с.
10. Чуприна Х.М. Теоретико-методологічні засади трансформації систем управління будівельними підприємствами в умовах цифровізації економіки. Дисерт. на здобуття наук. ст. д. е. н. за спец. 08.00.04 - «Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності) // Київський національний університет будівництва і архітектури. Київ. 2020. 404 с.
11. Лігоненко Л. О., Хріпко А. В., Доманський А. О. Зміст та механізм формування стратегії діджиталізації в бізнес-організаціях // Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". 2018. №22. DOI: <https://doi.org/10.25313/2520-2057-2018-22-4555>
12. Николишин С. Є. Особливості стратегічного управління прибутком підприємства // Актуальні питання менеджменту та маркетингу. Одеса. 2017. С. 66-70.
13. Фінансові результати до оподаткування підприємств за видами економічної діяльності. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>

References

1. Sokolova H. B. (2018). Some aspects of digital economy development in Ukraine. *Economic Bulletin of Donbass*. № 1 (51). P. 92-96 [in Ukrainian].
2. Panasyuk V.M. (2020). Informatization and digitalization: trends and directions of development in Ukraine [Informatyzacija ta cyfrovizacija: tendencii' ta naprjamy rozvytku v Ukrai'ny]. *Intelligence XXI*. №1. P. 160-165 [in Ukrainian].
3. Zakharchenko L. A., Khazrat M. S., Hryhoriev M. S. (2018). Strategic directions of formation of information potential of the enterprise in the conditions of digital economy. *Modern Economics*. № 12. P. 93-99 [in Ukrainian].
4. Ivanov S.V., Vishnevsky A.S. (2017). Electronic platforms as a tool for modernizing the Ukrainian economy. *Newsletter of economical science of Ukraine*. 1 (32). P. 47-53 [in Ukrainian].
5. Lyashenko V.I., Vyshnevs'kyi O.S. (2018). Tsyfrova modernizatsiya ekonomiky Ukrayiny yak mozhlyvist' proryvnoho rozvytku: monohrafiya [Digital modernization of the Ukrainian economy as a possibility of breakthrough development: monograph], NAN Ukrayiny, In-t ekonomiky prom-sti, Kyiv, Ukraine. 252 s.
6. Rudenko M. V. (2018). Digitizing the Economy: New Opportunities and Perspectives. *Economy and the state*. № 11. P. 61-65 [in Ukrainian].
7. Blank I. A. (1998). Upravlenie prybylyu [Profit management], «Nika-Tsentr». 544 s. [in Russian].
8. Brihkhem Ye. (1997). Osnovy finansovoho menedzhmentu [Fundamentals of financial management], Translation from English, Molod, Kyiv, Ukraine, P. 1000 s.
9. Poddierohin A. M. (2006). Finansy pidpriemstv [Business Finance], KNEU, Kyiv. 552 s. [in Ukrainian].

10. Chupryna Kh.M. (2020). Theoretical and methodological foundations for the transformation of management systems for construction enterprises in the context of the digitalization of the economy. (D. Sc. Thesis). Economics and management of the enterprises Kyiv: Kyiv National University of Construction and Architecture. 404 s.
11. Lihonenko L. O., Khripko A. V., Domanskyi A. O. (2018). Zmist ta mekhanizm formuvannia stratehii didzhitalizatsii v biznes-orhanizatsiiakh. Mizhnarodnyj naukovyj zhurnal «Internauka», [Online], vol. 22. DOI: <https://doi.org/10.25313/2520-2057-2018-22-4555> [in Ukrainian].
12. Nykolyshyn S. Je. (2017). Osoblyvosti strategichnogo upravlinnja prybutkom pidpryjemstva. *Aktualjni pytannja menedzhmentu ta marketynghu*. Odesa. P. 66-70 [in Ukrainian].
13. Finansovi rezuljtaty do opodatkuvannja pidpryjemstv za vydamy ekonomichnoji dijalnosti. URL : <http://www.ukrstat.gov.ua>